

Tentamen

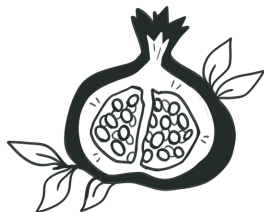
A Bolyai Farkas Elméleti Líceum Diáklapja



A mulatság napjának története

Bár már lassan lejár a farsang időszaka, gondolkodásba ejtett, hogy ez az ünnepünk honnan is jöhet, mi a magyarázat mögötte, így ebben a cikkben ezt fogom boncolgatni.

Nem tudom mekkora meglepetés ez számodra, Olvasó, de a Farsang eredetileg egy pogány ünnep volt, először az egyiptomiaknál, majd a görögöknél és rómaiaknál találták meg ennek a vigadalomnak nyomait, de a kelta kultúrában “imbolc”-ot, a germánok pedig Freya istennőjüket köszöntötték a farsanghoz hasonló ünnepeiken. Bárhonnan is érkezett, a lényege a tél elűzése és a kellemes tavasz üdvözlése. A görögök Dionüszosznak, a bor és téboly istenének, szentelték ezt az ünnepet, ami a mai mulatsággal megegyezően december-januárban volt tartva. Ilyenkor álarcos felvonulásokat és táncos mulatságokat tartottak és még a rabszolgák is helyet foglalhattak az uralkodók asztalánál.



A rómaiak pedig, amikor átvették a görögök legtöbb szokását, ezt is kölcsönözték, annyi különbséggel, hogy náluk a bor istene a Bacchus nevet viseli. Az ünnepet Saturnaliának nevezték, egy hétig tartott és keretein belül megvendégelték a szegényeket, a szolgák ruhát cserélhettek uraikkal és nyilvánosan megdobálhatták őket, bár csak rózsaszirmokkal.

Valószínűleg a konfetti hintés innen ered.

Európában a római katolikusok Carne Vale néven vették át az ünnepet (ami a latin carne levare kifejezésből ered, azt jelenti: a hús elhagyása), ezzel jelezve a közelgő böjtöt. A Carne Vale ünnepségből fejlődött végül ki a híres velencei Carnival is.

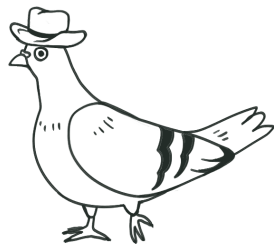
No de elég a más kultúrákról, kicsit beszéljünk arról is, ami itthon történt, történik. Magyar tájakon farsangnak hívjuk a tavasz üdvözlését, ami igazából a bajor vaschang szóból származik, ami húshagyó napot jelent. Eleinte fassang alakban használták Magyarországon, még a 15. században.

Hagyományaink szerint a farsang a párválasztás időszaka volt, mivel az ezt követő időszakban, nagyböjt alatt, tilos volt lakodalmat

tartani. Jellemzőek voltak a nagy táncos multságok, amik a párkeresést segítették elő. Ennek következményében a farsang számított régen a házasságkötési, menyegzői szezonnak. Még fontosnak találom megemlíteni: a nagy szerelmeskedés mellett a farsang fontos összetevője volt a szabályok felrúgása és ki-gúnyolása, meg persze a Farsang Vasárnapján való busójárás.

Jellegzetes ételei a nehéz, húsos ételek, bizonyára ki akarták élvezni a finomságokat még böjt előtt. A leghíresebb farsangi étel talán a fánk, keletkezéséről több történet is van. Egyik szerint egy párizsi bálban, álruhában táncoló Marie Antoinette megkóstolt egy a mézeskalácsosok által készített egyszerű paraszti fánkot és annyira ízlett neki, hogy azonnal megvásárolta a mézeskalácsos egész kosárnyi fánkját, még a receptet is elmondatta vele, amit majd megtanított a cukrászának. Így a fánk a francia királyi udvar ünnepi fogásává vált.

Kedves Olvasó, nem tudom, te hogy érzed, de szerintem vissza kéne hozni ezeket a szokásokat, hogy embereket dobáljunk virágszirmokkal és egy hétig csak együnk, szórakozzunk!



Silahi Szille

Zeneajánló: Solar power-Lorde

A 2021 augusztusában kiadott album Lorde harmadik albuma.

Személyes hallgatási élményem nagyon pozitív volt, szomorúságtól örömgig és elmúlástól újjászületésig mindent átéltem. A dalok egy érzelmi hullámvasúton vittek át és észrevételem szerint kapcsolhatóak a tavaszhoz. Érezhetjük az idő múlását a “Stoned at the nail salon” című dalban, az ember magához viszonyított fejlődését a “California” című számban, viszont megjelennek az újjászületés és a természet elemei a “Solar power”-ban. Ez az egyik legjobb album, amit végighallgattam az utóbbi hónapokban, szerintem a legtöbb embernek tetszeni fog, aki mélyebben odafigyel a dalszövegre is és azonosulhatunk egyféleképpen az előadóval, mert nem feltétlenül szerelmes történetekről van szó, hanem mindennapi dolgokról is és arról, hogy mennyi mindent megtudhatunk a minket körülvevő világról és magunkról, ha komolyan elgondolkodunk.

Én 10 pontot adok a 10-ből!

Simó-Rózsa Szilárd



2024-ben is száguld a cirkusz

A Formula-1, vagy ahogy egyesek emlegetik, a száguldó cirkusz, február 29-én indul újra, amely idén 24 helyszínen lesz megtartva. A sofőrök felállása a tavalyihoz képest nem változott, ugyanaz a 20 versenyző idén is harcba száll, hogy valamelyikük világbajnok legyen az év végén és hogy saját csapatát segítse a konstruktóri díj megszerzésében. Az utóbbi három szezont Max Verstappen és a Red Bull uralta, de ez idén is így lesz? Vajon lesz esélye a Ferrarinak, a Mercedesnek vagy a McLarennek arra, hogy megtörjék ezt az uralmat? Lesz különösebb esélye Charles Leclercnek vagy Lando Norrisnak a győzelemre? Lesznek-e az idei szezonban meglepetések?

Az első versenyhétvége

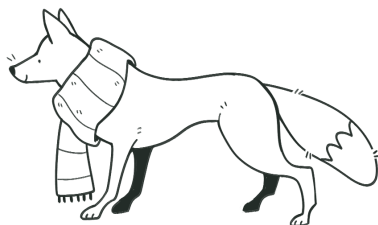
Bahreinben, Szahírban tartják meg, de rendhagyó módon a futam nem vasárnap, hanem szombaton lesz.

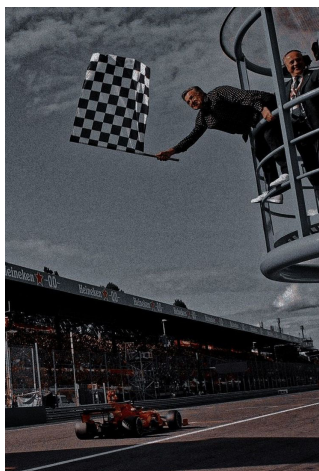
Több változás közül talán a legkiszámíthatatlanabb az volt, hogy Günther Steiner, a Haas volt csapatfőnöke, nem lesz többé részese a száguldó cirkusznak. A csapat

irányítását Ajao Komacu vette át, aki eddig mérnökigazgatóként tevékenykedett. Továbbá két csapat nevet is váltott. A hajdani Alfa Romeo most a Stake F1 Team Kick Sauber nevet kapta, míg az Alpha Taurinak a Visa Cash App RB F1 Team lett a neve. Pár autó új festést is kapott a 2024-es szezonra. A legnagyobb port viszont az kavarta, hogy Lewis Hamilton, a Mercedes pilótája, bejelentette, hogy elhagyja a csapatát és 2025-től a Ferrari színeiben fog versenyezni.

Pletykákból sem volt hiány: pár héttel ezelőtt szárnyra kapott egy, miszerint a Red Bull csapatfőnöke, Christian Horner ellen indult egy belső fegyelmi eljárás, de a vizsgálatok már lejártak és Horner maradhat a Red Bullnál.

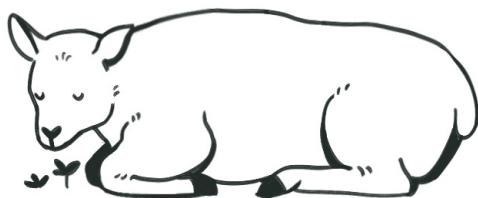
Egy szimpátia felmérés szerint, a magyar rajongóknál, Fernando Alonso érte el a legnagyobb számot, míg a legkisebbet Lewis Hamilton.





Ez a szezon még okozhat meglepetéseket, és egyben kérdéseket vet fel számos pilóta sorsával kapcsolatban, de lehet, hogy ugyanolyan lesz, mint az előző. Majd az idő múlásával kiderül, de addig is, február 23-án a Netflix kiadta a Formula-1 dokumentumsorozatot, a Drive To Survive 6. évadát, amelyben kulisszatitkokat tudhatunk meg a 2023-as szezonnal kapcsolatban (érdemes megnézni, mert nagyon jó és érdekes lehet azok számára, akik szeretik is ezt a sportot). Zárásként egy ismerős mondat egyesek számára: „Lights out and away we go!”

Szakács Adrienn



Egy perc irodalom

Elégia

József Attila

Mint ólmos ég alatt lecsapódva, telten,
füst száll a szomorú táj felett,
úgy leng a lelkem,
alacsonyán.
Leng, nem suhan.

Te kemény lélek, te lágy képzelet!
A valóság nehéz nyomait követve
önnönmagadra, eredetiedre
tekints alá itt!
Itt, hol a máskor oly híg ég alatt
szikárló tűzfalak
magányán a nyomor egykedvű csendje
fenyegetően és esengve
fölordja lassan a tömény
bánatot a tűnődők szíven
s elkeveri
milliókéval.

Az egész emberi
világ itt készül. Itt minden csupa rom.
Ernyőt nyit a kemény kutyatej
az elhagyott gyárudvaron.
Töredezett, apró ablakok
fakó lépcsein szállnak a napok
alá, a nyirkos homályba.
Felelj -
innen vagy?
Innen-e, hogy el soha nem hagy
a komor vágyakozás,
hogy olyan légy, mint a többi nyomorult,
kikbe e nagy kor beleszorult
s arcukon eltorzul minden vonás?

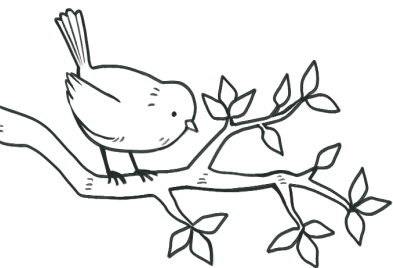
Itt pihensz, itt, hol e falánk
erkölcsi rendet a sánta palánk
rikácsolva
őrzi, óvja.
Magadra ismersz? Itt a lelkek
egy megszerkesztett, szép, szilárd jövőt
oly üresen várnak, mint ahogy a telkek
köröskörül mélán és komorlón
álmodoznak gyors zsisbongást szövő
magas házakról. Kínlódó gyepüket
sárba száradt üvegcserepek
nézik fénytelen, merev szemmel.
A buckákról néha gyűszünyi homok
pereg alá... s olykor átcikkan, donog,
egy-egy kék, zöld, vagy fekete légy,
melyet az emberi hulladék,
meg a rongy,
rakottabb tájakról idevont.
A maga módján itt is megterít
a kamatra gyötört,
áldott anyaföld.
Egy vaslában sárga fű virít.

Tudod-e,
milyen öntudat kopár öröme
húz-vonz, hogy e táj nem enged és
miféle gazdag szenvedés
taszít ide?
Anyjához tér így az a gyermek,
kit idegenben löknek, vernek.
Igazán
csak itt mosolyoghatsz, itt sírhatsz.
Magaddal is csak itt bírhatasz,
óh lélek! Ez a hazám.

Thomas Mann üdvözlése

József Attila

Mint gyermek, aki már pihenni vágyik
és el is jutott a nyugalmas ágyig
még megkérlel, hogy: „Ne menj el, mesélj” -
(igy nem szökik rá hirtelen az éj)
s míg kis szive nagyon szorongva dobban,
tán ő se tudja, mit is kíván jobban,
a mesét-e, vagy azt, hogy ott legyél:
igy kérünk: Ül le közénk és mesélj.
Mondd el, mit szoktál, bár mi nem feledjük,
mesélj arról, hogy itt vagy velünk együtt
s együtt vagyunk veled mindannyian,
kinek emberhez méltó gondja van.
Te jól tudod, a költő sose lódit:
az igazat mondd, ne csak a valódit,
a fényt, amelytől világlik agyunk,
hisz egymás nélkül sötétben vagyunk.
Ahogy Hans Castorp madame Chauchat testén,
hadd lássunk át magunkon itt ez estén.
Párnás szavadon át nem üt a zaj -
mesélj arról, mi a szép, mi a baj,
emelvén szívünk a gyásztól a vágyig.
Most temettük el szegény Kosztolányit
s az emberségen, mint rajta a rák,
nem egy szörny-állam iszonyata rág
s mi borzadozva kérdezzük, mi lesz még,
honnan uszulnak ránk új ordas eszmék,
fő-e új méreg, mely közénk hatol -
meddig lesz hely, hol fölolvashatol?...
Arról van szó, ha te szólsz, ne lohadjunk,
de mi férfiak férfiak maradjunk
és nők a nők - szabadok, kedvesek
- s mind ember, mert az egyre kevesebb...
Foglalj helyet. Kezdd el a mesét szépen.
Mi hallgatunk és lesz, aki csak éppen
néz téged, mert örül, hogy lát ma itt
fehérek közt egy európaít.



Az új lakó Örkény István

-Te ilyen ember vagy? Kezdem megbánni, hogy hozzád kötöttem az életemet!

Szomszédaim - valami Románék vagy Révészék - még csak egy hete költöztek be. Szerencsére se gyerekük nincs, se porszívójuk, se padlókeféelőjük. Még névtáblájuk se. Csak televíziójuk.

-Te beszélsz? Azt mondják, német tisztekkel jártál vacsorázni.

Este hat óra tájban érkeznek haza; ma is, mihelyt megjöttek, bekapcsolták a televíziót. Az én teakonyhám és az ő szobájuk fala közös. Lassú lángon felteszem melegedni a krumplipürét.

-Rólam mindenki tudja, hogy a nyilas házparancsnok három keresztül megkrétázta az előszobaajtómat...

Lassan keverem a krumplipürét.

A takarítónő (Berta néni) hetente kétszer jön, és akkor két napra előre megfőz. Mielőtt elmenne, mindent a számba rág, mint egy kisgyereknek. Itt a hideg hús, azzal az író úrnak semmit se kell csinálni. Itt a savanyúság, azzal se. Csak ezt a krumplipürét kell megmelegíteni... Tessék utánam mondani, mert az író úr mindent elfelejt. Ne féljen, Berta néni, nem fogom elfelejteni. De csak lassú lángon. Csak lassú lángon, Berta néni. És tetszik majd keverni? Majd keverem. Mivel tetszik keverni? Kanállal. Fakanállal? Fakanállal. És lassú lángon, író úr. Lassú lángon, Berta néni. Köszönöm szépen. Isten vele.

-Húsz éve hazudsz a világ szemébe!

-Vigyázz! Ha túlfeszíted a húrt, megkeserülsz!

Lehet, hogy nézni jó egy ilyen antifasiszta szerelmi drámát, de itt, a teakonyhában úgy hangzik, mint valami veszekedés. Sajnos, a krumplipürét nem lehet itt hagyni. Minél melegebb lesz, annál sűrűbben pöfög.

-Nekem te hiába játszod a mártírt! A saját keresztlányát ki jelentette föl?

-No, mondd csak! Halljuk! Erre kíváncsi vagyok!

Mindjárt kész leszek. Most már nemcsak pöfög. Most már lő.

-Ha tudni akarod, nekem bizonyítékaim vannak!

-Ezt mindenki mondhatja.

-Hát akkor tessék, ide nézz...

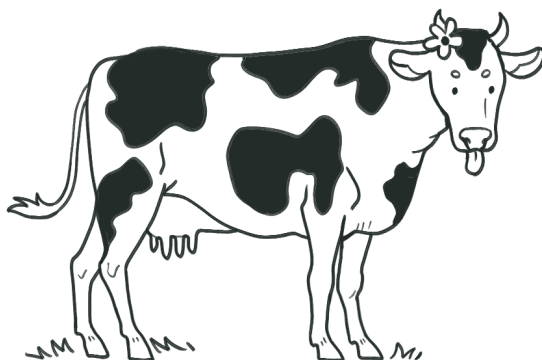
Odaát valami nyikorog, talán egy fiókot húznak ki... Aztán lábdobogás hallatszik át, dulakodás, hörgés. Egy női hang - nyilván a németek szeretője - felsikolt.

-Segítség! Megöl!

Egy lövés. Egy elzuhanó test puffanása. Még egy lövés, aztán végre csönd. És meleg a krumplipürém.

Szomszédaimnak még a névtáblájuk se volt kitéve. Másnap, harmadnap mindenki, aki őket kereste, tévedésből énhozzám csöngetett be. A rendőrség, a tisztiorvos, újságírók és fotográfusok... Nem is volt nekik televíziójuk. A férfi - akit se Románnak, se Révésznek, hanem Rónainak hívtak - enyhítő körülmények figyelembevételével nyolcévi börtönt kapott.

Most csönd van a szomszéd lakásban.





Az Egy perc irodalom legújabb rovatát ezúttal József Attilának szenteltem. Megragadott a versek hangulata, amellyel egy érzelmi hullámvasútra hív. A versek egyenesen tükörként szolgálnak: bemutatják a költő egy-egy helyzetéhez, személyhez fűződő viszonyát.

Művészi hajlama már korán megmutatkozott:

„Van az iskolánkban egy hatodikos diák, aki gyönyörű verseket ír. Kötetbe gyűjtjük az arra érdemes verseket s Juhász Gyula előszavával kiadjuk.” - e szavakkal mutatta be őt dr. Galamb Ödön makói főgimnáziumi tanár Espersit Jánosnak, ki később atyai jóbarátja lett a fiúnak, mi több, maga Juhász Gyula is elismerően nyilatkozott róla.

Verseiben szerelmei mellett barátairól is gyakran ír, egy barátja így emlékezik meg róla:

„Órák hosszat sétálgattak a villanytelep kertjében, és mindenről megfigyelve merültek bele ebbe a problémába.

Egy meleg tavaszi délután, amikor mindketten mezítláb sétáltak a kert bársonytűszőnyegén, annyira belemerültek a beszélgetésbe, hogy a városba menéshez való felkészülésről megfigyelve indultak el a mindennapos esti találkozóra a kávéházba.

A telepről a vároba vezető puha földúton már jódarabot mentek, amikor Kesztnér a szót tőle átvevő Attilára pillanva idegesen reá szólt:

-Attila, te nem húztál cipőt!

Megriadtan nézett a földre Attila, s azután diadalmas nevetésselmondotta:

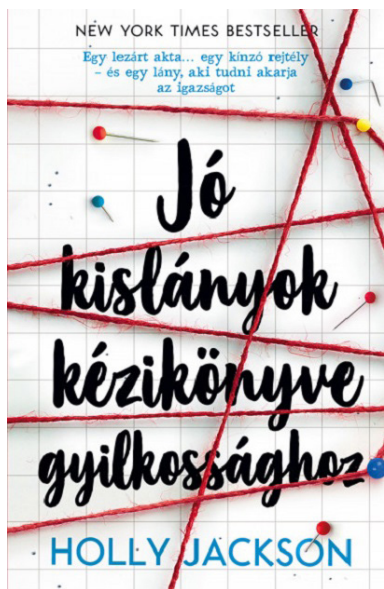
-De te sem, Zoltán bátyám!

Sietve fordultak vissza ”

Baráti körükben sokáig derűsen emlegették ezt a történetet.

Szász Noémi-Zsuzsanna

Minden szál összefonódik



„Egy lezárt akta...egy kínzó rejtély-és egy lány, aki tudni akarja az igazságot.“

Holly Jackson „Jó kislányok kézikönyve gyilkossághoz” könyvsorozata nem csupán leírja az eseményeket, hanem elhiteti, hogy részesei vagyunk. A könyvek borzasztóan megragadják az embert, tele vannak kérdésekkel, csavarokkal és amikor rájön-nél, hogy ki a tettes...BUMM, minden a feje tetejére áll és elveszted a fonalat. Nem csak szöveggel, de táblázatokkal, ábrákkal, napló-bejegyzésekkel, képekkel, telefonos üzenetváltásokkal, térképpel, valamint könnyen átlátható és követhető cselekményvázlattal várja az olvasót a könyvsorozat minden része.

Főhősnőnk, Pippa Fitz-Amobi, élete fenekestől felfordul 2017 július 18-án, amikor is belekezd egy kutatási vizsgaprojektbe. Témája egy 5 évvel ezelőtt elkövetett bűncselekmény: Andrea Bell, egy 17 éves lány eltűnt; a barátja, Salil Singh, az első számú gyanúsítottja a rendőrségnek; azonban egy keddi napon Salil Singh öngyilkosságot követ el a városhoz közeli erdőben. A gyilkos halott, azonban Andrea Bell holtteste nem került elő. Tényleg Salil volt a gyilkos? De ha nem, miért vetett véget életének? Pippa válaszokat akar és minél mélyebbre ás társával, Ravi Singhel, annál elrettentőbb titkokkal kell szembesülnie, amelyek nem csak őt, hanem családját és barátait is érinthetik. Pip kutatási vizsgaprojektjéből nem csak podcast lett, de mindenhol hírhedtté vált a neve Little Kilton környékén.

A könyvsorozat annyira tetszett a célközönségnek, hogy 2022-ben örömmel jelentették be, hogy a BBC filmadaptációt készít a könyvből. Főszerepben: Emma Myers, mint Pippa Fitz-Amobi és Zain Iqbal, mint Ravi Singh.

Pál Kriszta

Minek kéne öltöznöd farsangkor?

1)Melyik a kedvenc színed?

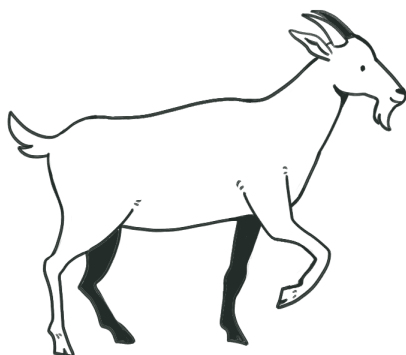
- a)Barna
- b)Vörös
- c)Zöld
- d)Kék

2)Melyik a kedvenc desszerted?

- a)Csokis keksz
- b)Dobos torta
- c)Tékás csokis palacsinta
- d)Hupikék törpikés fagylalt

3)Szeretsz jelezbe bújni?

- a)Csak akkor, ha muszáj
- b)Általában lemásolom valaki más jelmezét
- c)Olyan, mintha minden nap jelmezen lennék
- d)Ez a szenvedélyem



4)Milyen háziállatod van?

- a)Kutya
- b)Egyik sem
- c)Macska
- d)Hal

5)Hol fogod hordani a jelmezed?

- a)Családi eseményen
- b)Az osztályban
- c)Baráti buliban
- d>Otthon a szobádban

6)Hiszel a varázslatban?

- a)Igen és megijeszt
- b>Sajnos már nem, az élet szürke és igazságtalan
- c)Természetesen
- d)Nem érdekel

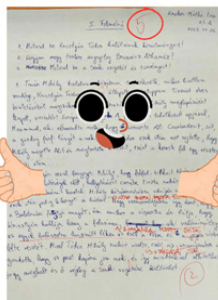


Ha a válaszaid többsége A:

A te ideális jelmezed Scooby-Doo! Általában nem fektetsz túl sok energiát a jelmezeidbe, megoldod egy kezeslábassal. Sokat kell győzködni, hogy beöltözz, de ha sikerül, mindig nagyon jól érzed magad.

Ha a válaszaid többsége B:

A számodra megfelelő jelmez az én magyar felmérőm! Mindig kreatív jelmez-ötleteid vannak, amelyek megnevetetik az embereket. Ebben az esetben viszont én kínomban nevetek rajta... Kösz az emlékeztetőt, hogy jobban át kellett volna olvassam az Arany embert, de már késő!



Ha a válaszaid többsége C:

A te jelmezed a Bolyai szelleme! Imádod a bolyais életet és a licit (valószínűleg kilencedikes vagy). Sok ideig gondolkozol a jelmezeiden és mindig a személyiségedhez igazítod őket.

Ha a válaszaid többsége D:

Kék...



Ha nem egyértelmű az eredményed:

Légy hálás, mivel így több évre előre is megjósoltuk a farsangi jelmezeidet!

Kerekes-Máthé Éva

Szerkesztőség

Főszerkesztő: Gergely Anna
Korrektor és tördelő: Kerekes-Máthé Éva
Illusztrátor: Fuccaro Noémi
Szerkesztőségi tag: Nagy Kincső
Szerkesztőségi tag: Simon Anna
Tiszteletbeli tagok: Piri Brigitta

Támogatónk:

A Studium Prospero
Alapítvány a Tentamen
örökös támogatója.

**studium
prospero**

 : tentameno

 : Tentamen

 : tentameci2022@gmail.
com

Köszönjük az együttműködést Egyed-Zsigmond Enikő és
Peti Réka-Eszter tanárnőnek!

